

Großregion eine gelebte Realität darstellt, dass mehr als 240.000 Grenzpendler die Grenzen täglich über hmen und ihnen die Bedenken der Luxemburger Abgeordneten zu übermitteln;

- enge Beziehungen zu den Parlamenten unserer Nachbarländer zu pflegen im Hinblick auf einen konstruktiven Dialog bezüglich der Situation an den Grenzen und einer pragmatischen Lösungsfindung;

- sich weiterhin im Rahmen der interparlamentarischen Zusammenarbeit, insbesondere im Interregionalen Parlamentarierrat und im Benelux-Parlament, für offene Grenzen einzusetzen und die Bemühungen dieser Institutionen, geeignete Lösungen zu finden, zu unterstützen.

(s.) Yves Cruchten, Sven Clement, Stéphanie Empain, Gusty Graas, Fernand Kartheiser, David Wagner, Claude Wiseler.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmoos, Här Cruchten.

6. 7458 - Projet de loi portant approbation de l'Accord de protection des investissements, entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la République de Singapour, d'autre part, fait à Bruxelles, le 19 octobre 2018

7459 - Projet de loi portant approbation de l'Accord de partenariat et de coopération entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la République de Singapour, d'autre part, fait à Bruxelles, le 19 octobre 2018

An da geet d'Wuert un d'Rapportrice vun deenen zwee Projets de loi 7458 a 7459.

Rapports de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, de l'Immigration et de l'Asile

► **Mme Lydia Mutsch (LSAP), rapportrice.**- Jo, da kommen, Här President, also elo déi zwee Projeten, op déi zum Deel bei der Diskussioun vu virdu scho Referenz gemaach gi war, nämlech déi Accorde mat Singapur, déi mir ratifizéiere sollen. Dat ass engersäits den Accord de partenariat et de coopération, APS, an anerersäits den Accord de protection des investissements, API, tëscht der EU a Singapur.

Déi zwee Accorde mussen zesumme mam Accord de libre-échange vun der EU gekuckt ginn. Dee gouf am Oktober 2018 am Fong zäitgläich ënnerschriwwen. Zesummegehooll erlaben déi doten Accorden eng besser Kooperations a méi enk Relatioun mat Singapur, sollen awer och méi generell e Baustee si fir en erweidert Engagement a Südostasien, mat den ASEAN-Länner.

Si si gläichzäiteg en Engagement fir eng verstärkt Kooperations an en internationalen Handel, deen op Reegele baséiert, klore Reegelen a Standarden, an deen dann och des Reegelen a Standarde schützt a verbreet.

Innerhalb vun der ASEAN, déi, global gesinn, deen drëttréisste Partner vun der EU ass, ass Singapur bää Wäitem dee wichtegste Partner.

Ugangs war e regionalen Handelsaccord mat den ASEAN-Länner ugeduecht, mee et koom dunn d'Autorisatioun vum EU-Conseil 2007, fir an dese Verhandlungen och d'Méiglechkeet virzugesinn, se bilateral ze féieren, wann e regionalen Accord an enger éischter Zäit net direkt émsetzbar wier. Op där Grondlag huet d'Kommissioun iwwert déi lescht Jore bilateral Verhandlungen mat sechs ASEAN-Länner gefouert. 2011 ass dee Mandat ausgeweidert ginn, fir den Investitiounsschutz derbäizesetzen. Am Oktober 2014 goufen d'Verhandlungen fir den API mat Singapur ofgeschloss.

Vu dass mer elo de CETA-Accord virun e puer Minutte gestëmmt hunn, spréngt natierlech een Ennerscheid direkt an d'A. De CETA englobéiert och den Investitiounsschutz, während et am Fall vu Singapur zwee getrennt Accorde sinn. Déi Spléckung vum Accord huet hir Originen an engem Avis vum Europäesche Gerichtshaff vum Mee 2017, dee beseet, dass d'EU exklusiv Kompetenz fir all Matière vum Accord huet, ausser wat déi net direkt Investissementer an de Règlement des différends ugeet. Et gouf doropshin d'Decisioun geholl, all zukünftige Accorden an zwee ze splécken. An esou ass et dozou komm, dass d'Chamber leedeglech den API ze ratifizéieren huet.

Den ALE ass och scho provisoresch a Kraaft. Den API muss vun allen EU-Memberstaate ratifizéiert ginn. Bis elo huet dat just Lettland gemaach. Dat heescht, an deem Fall wier Lëtzebuerg eent vun deenen éischte Länner am Peloton. Deen Accord ersetz 13 bilaterale Investitiounstraitée vun EU-Memberstaate mat Singapur. Domat hu mer elo e modernt a kohä-

rent Reegeliwerk, dat fir alleguer d'Memberstaate gëlle soll.

Den API huet zwee Hauptziler: engersäits d'Handelsrelatiounen ze stäerken an anerersäits e méi stabillt a berechenbaart Klima fir Investissementer tëscht deenen zwee Partner ze schafen, dat duerch Reegelen, déi Investoren aus der EU en héijen Niveau u Schutz gewäreeschten. Dat ass ëmmer eng vun deenen éischte Prioritéiten.

Gläichzäiteg assuréiert den Accord awer och d'Recht vun den EU-Memberstaaten, fir nei Gesetzter am Intérêt public ze maache respektiv existéierend Gesetzter à jour ze setzen.

Fir Lëtzebuurger Investisseuren heescht dat, dass se elo méi Sécherheet an och méi Berechenbarkeet hunn, wa se an de Marché vu Singapur investéieren. Den Accord garantéiert, dass d'Regierung vu Singapur si fair behandelt, se net par rapport zu den nationalen Investisseuren diskriminéiert an hinnen elementar Garantie gëtt, déi sougenannte Standards of Investment Protection.

Gläichzäiteg gëtt och Lëtzebuerg fir Investisseuren aus Singapur natierlech vill méi interessant. Genee wéi am CETA gesäit och deesen Accord den neien Investment Court System vir. Och doriwwer war d'éinescht scho geschwat ginn, dofir halen ech mech och kuerz. Ech hunn deen Debat och kënne suivéieren. Permanent Jugen, deenen hir Objektivitéit an Onofhängegkeet garantéiert ass, effentlech Hearingen a Publikatiounen vun allen Dokumenter, fir en héijen Niveau un Transparenz ze garantéieren, kloer Konditiounen, wéini en Investisseur e Staat verkloe kann, an eng Cour d'appel, wou Decisiounen ugefecht kënne ginn, wa se contestéiert sinn.

Lëtzebuerg ënnerstëtzt wéi gesot just nach Accord mat deem System. D'Hoffnung ass, dass à moyen oder à long terme genuch Länner dese System akzeptéieren a mer dann, op Basis vun eeben deene Prinzipie vum ICS, e multilateraalt Gericht fir Investissementer op d'Bee kënne stellen.

Loosst mech elo nach kuerz eppes zum APS soen! Deen Accord gouf 2013 ënnerschriwwen an ass dee véierte vu senger Zort mat den ASEAN-Länner, no Indonesien, de Philippinnen an dem Vietnam. Esou Accorden änneren näischt um legislative Plang, mee si kreéieren e Kader, fir d'Kooperations um politeschen, wirtschaftlechen a sektorielle Plang tëscht der EU a Singapur an enger ganzer Retsch vun Domänen ze institutionaliséieren an domadder och ze verstärken.

Dat ass zum Beispill a Saachen Antiblanchiment, der Energie oder der Bekämpfung vun der organisierter Kriminalitéit de Fall. En ëmrisst u sech e méi generelle Kader, wougéint den ALE an den API méi spezialiséiert Accorden an deem grouse politesche Gesamtkader sinn.

Dir wësst heibannen, dass mir als Land eng ganz enk Relatioun mat Singapur hunn. Et fanne reegelméisseg Visite statt. An och schonn oft an d'Vitrinn gestallt ginn, dass Singapur fir eis e bedeitenden Handelspartner ass, virun allem wat d'Servicer ugeet. Et sinn och eng ganz Rei Lëtzebuurger Entreprises a Singapur implantéiert, dat virun allem am Telekommunikationsberäich, awer och an der Logistik, an de Services financiers an ëmmer méi an der Informatik. Dozou kommen 118 Lëtzebuurger Betriber, déi elo schonn a Singapur exportéieren. Dat sinn der jo awer schonn eng Retsch!

Fir Lëtzebuerg ass den Artikel 30 vu besonnescher Relevanz an dofir wëll ech och doriwwer schwätzen, well hei geet et drëms, eng méi enk Kooperations an den Domäne vun der Wëssenschaft an der Technologie ze erlaben. 2016 huet Lëtzebuerg am Kader vun enger Visitt vum Premier zu Singapur eng ganz Rei bilateral Accorden tëscht Fuerschungsinstituter an deenen zwee Länner ofgeschloss, dëst ganz spezifesch tëscht dem Fonds national de la recherche an der National Research Foundation. Deesen Accord erlaabt de Finanzement vu gemeinsame kollaborative Fuerschungsprojeten an Domänen, wou gemeinsam Interête fir déi zwee Länner bestinn. Am Kader vum Accord tëscht der EU a Singapur gëtt esou eng Zesummenaarbecht elo encouragéiert, facilitéiert an eeben och institutionaliséiert.

Fir d'Weiderféiere vun deene Bezéiungen, vun deenen ech elo grad geschwat hunn tëscht eisen zwee Länner, ass d'Ratiofikatioun vun deesen Accorden also schonn eng wichteg Geschicht. Singapur huet gewëssen Anleechkeete mat Lëtzebuerg. Et ass e klengt Land mat enger extreem oppener Wirtschaft an engem ganz héije Liewensstandard. Op internationalem Plang si si a ville Rankinge gutt positionéiert, zum Beispill wat d'Perceptioun vu Korruptioun ugeet oder och den Développement humain. Oder och, an dat wësse mer, als héichwäertige Standuert fir auslännesch Direktinvestitiounen.

(**M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.**)

Singapur ass, genee wéi Lëtzebuerg, e leidenschaftleche Verteideger vum Multilateralismus an enger Welt, déi op Reegele baséiert. Innerhalb vun der ASEAN plädéiere si fir eng méi staark Integratioun a sinn am Moment och de Coordinateur, fir d'Relatiounen tëscht der EU a Südostasie weider ze verstärken.

Allerdéngs - an elo kënnt et, an dat wësse mir och heibannen - huet Singapur och seng manner schéi Säiten. A Saache Mënscherechter loosse si dach ze wënschen iwwreg. D'Fräiheet vun der Press, d'zivil a politesch Fräiheeten, notamment d'Libertés d'expression et de réunion pacifique, si staark an deem Land ageschränkt. D'Doudesstrof gëtt nach praktizéiert an d'Rechter vun den LGBTI-Communautéiten a -Persounen si ganz limitéiert. Lauter Saachen, déi eis hei zu Lëtzebuerg ganz um Häerz leien.

Gläichzäiteg muss ee soen, dass Singapur um Niveau vun der UNO ganz aktiv ass, wat sozial, ökonomesch an ökologesch Rechter ugeet. Sou si si ënner anerem am Domän vum Assainissement eng dreiwend Kraaft. Och dat dierf hei roueg gesot ginn.

Et ass aus all deene Grënn wichtig, dass den Artikel 23 (2.c) en Dialog iwwert d'Mënscherechter virgesäit, wou déi Problemer och ugeschwat kënne a musse ginn. Et ass an deem Zesummenhang ze notéieren, dass den Artikel 44 d'Méiglechkeet virgesäit, souwuel den APS wéi och den ALE am Fall vu grave Mënscherechtsverletzungene carrement ze resiliéieren. Dat fir de Fall, wou Consultatiounen beiderseits keng Verbesserung vun der Situatioun géife mat sech bréngen.

D'Bestriewen, fir e regionalen Accord ofzuschléissen, ass weiderhin do. Am März 2017 hat d'EU d'Verhandlungen mat deenen zéng ASEAN-Memberen erëm opgeholl. Déi Demarche huet bis elo awer nach kee konkreet Resultat bruecht. Deesen Effort koom am Kontext vun der Annonce vum amerikanesche President, dass sech Amerika aus de Verhandlungen fir de sougenannte Partenariat transatlantique de commerce et d'investissement géif zrëckzéien. Vu dass Amerika sech allgemeng a progressiv souwisou aus der Region zrëckgezunn huet, kéint den Engagement vun der EU mat ASEAN ëmsou méi wichtig sinn, dëst och fir enger elengenger Dominanz vu China e bësse mat entgéintzewierken.

Bon, dat sinn d'Explikatiounen ronderëm des Projeten, déi ech lech wollt mat op de Wee ginn. Gläichzäiteg wollt ech Merci soen an och den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dese Projete mat op de Wee ginn.

Merci!

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance.**- Merci der Madamm Rapporteur. An éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Claude Wiseler. Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Claude Wiseler (CSV).**- Merci, Här President. Ech fänken domat un, selbstverständlech der Rapportrice Merci ze soe fir de schrëftleche Rapport, dee mëndleche Rapport. Si huet souwuel déi méi schwierig Säite wéi déi positiv Säite vun deenen Accorden hei absolut richtig beschriwwen. A fir dese Rapport gëllen och eng ganz Rei vun deene Remarken, déi vum Prinzip aus d'Madamm Reding fir de CETA virdu gemaach huet, an déi ech net wëll nach eng Keier ganz widderhuelen.

Et geet engersäits ëm den Accord de protection vun den Investissementer an anerersäits ëm en Accord de participation et de coopération tëschtent Europa, der Europäescher Unioun a Singapur.

Fir mech ass et evident, dass Asien haut schonn, mee nach weesentlech méi an Zukunft, ee wichtige Partner wäert sinn, net nëmme wat den Handel ugeet, net nëmme wat de Commerce ugeet, mee och wat d'politesch Kooperatiounen ugeet. An do musse mer, esou wéi dat an deene leschte Joren ugefaangen huet, eis an deenen nächste Joren als Europäer, als Lëtzebuurger weesentlech méi nach ëmstellen.

Mee Asien an dee ganze Raum a Südostasien ass e komplizéierten an ass haaptsächlech en diversifizéierte Raum, wou ee ganz gutt muss op déi Sensibilitéit vun deenen engen an deenen aneren oppassen. Vill perséinlech Erfahrungen, déi ech dohannen hunn, weisen, dass de perséinleche Kontakt, déi Relatiounen, déi een op Basis vu Méint a Jore mat de Leit dohannen opbaut, weesentlech sinn, fir dat opzebauen, wat an deene Länner vun Asien esou wichtig ass. An dat ass dat Vertrauensverhältnis lues a lues kënnen ze kreéieren, dat dann och hëlleft, souwuel politesch wéi wirtschaftlech Relatiounen ze verdéiwen.

An dofir ass et, mengen ech, am fundamentalen Intérêt vun der Europäescher Unioun, esou Accorde wéi déi hei ze ënnerschreiwen, well et

kloer ass, dass mer hei e juristesche Kader setzen, deen eis erlaabt, déi Relatiounen méi verlässlech ze maachen, deen eis och erlaabt, e klore juristesche Kader ze schafen, deen d'Zesummenaarbecht vereinfacht.

Et ass a mengen Ae wichtig, dass d'EU esou Initiative wéi déi hei hëlt. Haaptsächlech an enger Zäit, wou, wéi mer et scho virdu gesot hunn, déi multilateral Instrumenter, déi fir eis jo säit Joerzéngte weesentlech sinn, awer an deene leschte Méint extreem geschwächt gi sinn. Ob dat elo d'WTO ass, ob dat d'Nation-unie sinn oder ob dat d'WHO an deene leschte Wochen och ass, wou haaptsächlech duerch de Comportement, deen d'amerikanesch Regierung par rapport zu deene multilateralen Organismen un den Dag geluecht huet, an awer och deels, dat wëll ech och soen, notamment bei der WTO, duerch eng abusiv Interpretatioun, déi notamment och China vun de WTO-Reegelen an deene leschte Jore gemaach huet, mer awer eng Schwächung vu multilateralen Instrumenter leider - an ech soe wierklech „leider“ an ech hoffen, dass et geschwënn och erëm an déi aner Richtung geet - einstweile kennen.

An dofir ass et fir mech absolutt weesentlech, dass d'EU sech och bilateral Instrumenter gëtt, fir u sech de Commerce, den Handel kloer ze reegelen a fir déi Relatiounen op méi zolidd Féiss, hei an deem Fall dann op bilateral zolidd Féiss ze setzen.

Dat hei sinn Ofkommessen, déi de politeschen Dialog klarifizéieren, déi och d'Kooperations klarifizéieren, mee och Domänen net scheien unzogee wéi de Blanchiment, wéi Ëmwelt, wéi Klima, wéi nei Technologien, wéi Transport, wéi Justiz an déi dann och kloer an daitlech e Raum schafen, fir Froen a Problemer am Kader vun den Droit-de-l'homme a vum État de droit zumindest kloer an daitlech ungeschwätzen. An dat ass fir eis och wichtig.

Par ailleurs ass et och esou, dass vun enger eleng Lëtzebuurger Perspektiv aus et evident ass, dass et an eisen Aen e gudden a weesentlechen Accord ass, well eis Relatiounen mat Singapur dach staark an deene leschte Joren an d'Luucht gaange sinn, haaptsächlech an notamment am Fongesektor.

Also d'Konklusioun, déi ech heirauss zéien, am Nimm vu menger Fraktioun, dass mer d'accord si mat deem Text an deen Text also eisen Accord fënnt. Dat ass déi éischt Konklusioun.

Déi zweet Konklusioun, dat ass awer déi selwecht wéi virdu beim Text vum CETA. Mir soe ganz kloer, wéi mer par rapport zu deemem Text stinn. Mee op där anerer Säit soe mer awer och ganz kloer, dass mer net der Meinung waren, dass deesen Text haut hätt sollen an der Diskussioun an am Vott op den Ordre du jour kommen, well eng ganz Rei Leit, wéi beim Text virdu, dergéint sinn, a well mer mengen, dass een dofir deen Text hätt sollen an enger Zäit ofstëmme, wou och déi Leit an enger ausserparlamentarescher Opposition déi Fräiheet, déi d'Constitution hinne garantéiert, hätte kënne kloer an daitlech zum Ausdrock bréngen, fräi manifestéieren, fräi op hir Aart a Weis hir Meinung ausdrécken. Dat hu se momentan net. Dat hu se aus verständleche Grënn momentan net.

An dofir ass et fir eis och onverständlech gewiescht, dass d'Regierung insistéiert huet, fir haut deesen Text ze diskutéieren an ofzestëmen. An dofir wäerte mer genau dat selwecht maache wéi beim Text virdu, wéi beim CETA: net matstëmme an de Sall verloossen.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance.**- Nächste Riedner ass den Här Gusty Graas.

► **M. Gusty Graas (DP).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kann direkt ukënnen, dass d'DP de Sall net wäert verloossen an heibanne wäert bleiwen, well et fir eis awer ganz wichtig Gesetzter sinn, déi zwee, déi eis hei elo vun der Madamm Mutsch presentéiert goufen. Duerfir och e Merci fir déi Rapporten.

Sécher, jo, iwwer Singapur kann ee sech vill Gedanke maachen. Singapur, e Land, wat 1965 onofhängeg ginn ass vu Malaysia, wat e ganz aarmt Land ass a wat haut e ganz héije Liewensstandard duerstellt; eent vun deene räichste Länner net nëmme an Asien, mee op der Welt. Sécher wësse mer och, dass virun allem d'Mënscherechter do net onbedéngt ëmmer esou traitéiert ginn, wéi dat an eise Standarden de Fall ass. Et si Leit, déi huele fir Singapur den Term „illiberal parlamentaresch Demokratie“. Dat ass keen neien Term, well dee gëtt

entre-temps och ewell fir e Memberstaat vun der Europäescher Unioun gebraucht, wat dee Staat allerdéngs, mat Sécherheet, net onbedéngt éiert.

Mir wëssen, datt et grouss Problemer a Singapur gëtt. Ech wëll just op ee Punkt hiweisen: Wann Der lech zu Singapur zu méi wéi dräi Leit wëllt versammelen, da braucht Der eng staatlech Lizenz! Dat seet also scho ganz villes aus.

Elo ass natierlech d’Fro: Solle mer mat esou Länner an de Kontakt trieden, jo oder neen? Mir sinn awer éischter der Meinung: Jo, et soll een de Kontakt sichen, et soll een den Dialog sichen, well aus deem Dialog kann awer och eppes Positives entstoen.

Engersäits, wéi gesot, deem Accord, wou et ëm Investissementsschutz geet. Do kann een natierlech direkt erëm d’Parallél och zum CETA hierstellen. Wat fir eis wichtig ass, ass, datt eeben och do deem ICS geschafe gëtt, well domadder eeben eng kloer, däitlech Juridiction no rechtsstaatleche Prinzipie virgesinn ass.

An da vläicht kuerz e Wuert nach iwwert deem zweeten Accord iwwert de Partenariat an d’Kooperation. Do sinn awer eng Rei interessant Artikelen dran. Ech soen den 19, de 34, de 36.

Et geet, ënner anerem, ëm d’Migration. Et geet, ënner anerem, ëm de Klimaschutz. An et geet virun allem och ëm d’Santé. A wat do ganz interessant ass: Et steet wuertwärtlech, ech mengen, et ass den Artikel 36, wou et ëm d’Santé geet, dran, datt och am Kader vu Pandemie soll méi enk zesummegeschafft ginn. Et mengt een also scho bal, déi Leit wieren hirer Zäit virus gewiescht.

Et gesäit een also, datt et awer wichtig ass, datt een och Länner, déi zwar vun dem territorialen Aspekt hier gekuckt kleng sinn, also véiermol méi kleng wéi Lëtzebuerg, awer mat iwwer fënnf Milliounen Awunner, trotz deenen negativen Aspekter, déi een net kann ignoréieren, awer soll matrespektéieren. Duerfir si mer och der Meinung, mir sollen och an Zukunft den Dialog mat esou Länner sichen. An, dat huet d’Madamm Rapportrice och schonn hei richteg bemierkt, datt jo awer, wann elementar Mënscherechter zum Beispill net respektéiert ginn, datt dat Ursach genuch ass, fir esou Accorden dee Moment och ze resiliéieren.

Bref, ënnert dem Stréch, selbstverständlech begrësse mer als Demokratesch Partei déi zwee Accorden a wäerten och eis Zoustëmmung ginn.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.* - Merci dem Här Graas. Déi nächst ageschriwwen Riednerin ass d’Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d’Wuert.

(**M. Fernand Etgen reprend la présidence.**)

► **Mme Stéphanie Empain** (*déi gréng*). - Merci, Här President. Léif Kollegeinnen a Kollegen, nom CETA schwätze mer dann elo iwwert de Fräihandelsaccord mat Singapur. An och wann ee keng zwee Fräihandelsaccorden tel quall matenee vergläiche kann, sinn déi zwee Dossier an hirer Entwécklung enk matenee verknäppt. Also géif ech dann och der Rapportrice villmools Merci soe fir hire Rapport an déi Lienen, déi se gemaach huet, virun allem och déi Problemer, déi se ugeschwat huet am Rapport, awer dann och den Ausbléck, wéi een iwwert d’Kooperation an d’Zesummenaarbecht ka versichen, déi Problemer och am Dialog ze léisen.

Et gëtt, wat de Fräihandelsaccord ubelaangt, staark Parallellen zum CETA, déi mech och derzou verleenen, dat ze widerhuelen, wat ech virdrun am Kader vum CETA-Accord scho gesot hunn. Dat selwecht gëllt: Wann déi gréng deenen Accord ausgehandelt hätten, da géif och deenen Accord aneschtens ausgesinn.

Mir schwätzen hei erëm iwwer en Traité, deem e Volet huet, dee reng an EU-Kompetenz ass, an ee Volet, wou déi national Parlamentarier hir Kompetenz halen. An, wéi d’Madamm Rapportrice och scho gesot huet, gëtt et hei een elementaren Ennerscheed par rapport zum CETA an dat ass eeben d’Aart a Weis, wéi den Traité opgestallt ginn ass.

No den Onsécherheeten an Onkloerheete mam CETA um Niveau vun de Kompetenzen tëscht EU a Memberstaaten am Ratifikationsprozess, ass d’Decisioun geholl ginn 2017, fir all zukünftige Fräihandelsaccorden ze splécken, also een Accord ze maachen, dee reng an der Kompetenz vun der EU läit, an een Accord, dee reng iwwert den Investment Protection schwätzt, wou d’national Parlamentarier och dann e Wuert matschwätze kënnen.

Duerfir konnt de Fräihandelsaccord mat Singapur, den éischten Accord iwwregens dann, deem no dësem Prinzip fonctionéiert, nom Vott vum EU-Parlament och a Kraaft trieden, an dat dann eeben och net provisoersch, während den Investmentvolet nach opbleift, bis dass en duerch alleguerten déi national Parlamentarier gaangen ass.

Genee wéi beim CETA hunn déi europäesch Gréng och deenen Dossier vun Ufank u kritesch begleet. Schonn eleng, well mir hei iwwer e Fräihandelsaccord schwätze mat engem Partnerland, mat engem Land, wat et mam Thema Mënscherechter net esou genau hält. An ech si frou, dass meng Virriedner heizou och schonn alleguerte Stellung geholl hunn.

Mir hunn Amendementer eragereecht, leider ouni grouss Succès. Mir schwätzen och hei erëm vun enger Verhandlung, déi op EU-Niveau an enger fir eis relativ bedauerlecher Aart a Weis gefouert ginn ass. Mee, wéi gesot, den Traité ass an zwee gespléckt a mir hunn eis haut just iwwert de Volet vun der „Investment Protection“ auszeschwätzen.

An duerfir kann ech och hei nëmme meng Argumentationslinn vu virdru widerhuelen a géif och nach eng Kéier widerhuelen, dass mir effektiv no vir kucke müssen an net just kucken, mee dann och maachen.

Wéi soll e faire Welthandel an Zukunft ausgesinn?

Mir hu follgend Punkten am Koalitionsprogramm verankert, déi d’Regierung op internationalem Niveau verfolegt; dat hat ech virdru scho beim CETA gesot:

- keng Fräihandelsaccorde mat Länner, déi d’Obligatiounen aus dem Paräiser Klimavertrag ignoréieren;

- international Normen am Beräich vum Klima-, Ëmwelt- a Gesondheetsschutz müssen integrall an enforceable Bestanddeel vun all Handelsaccord sinn;

- e multilateraal Handelsgericht bei der UN aféieren, dat et erméiglecht, Entrepreneuren unziesiche fir Ëmwelt- a Klimaschied, Verstéiss géint Mënscherechter an esou weider.

Eigentlech ass et jo och erkläert Zil, dass den ICS just provisoersch ass an dass déi ICS-Tribunaler just eng Tëschenetapp sinn zu engem multilaterale Gericht, op dat mir dann awer och wierklech vill Hoffnung leeën a wou mir wierklech och jiddwereen encouragéieren, um Niveau vun den Handelsbeziungen an déi Richtung ze drécken, dass dat och net just Geschwätz bleift.

Mir haten an der Kommissioun driwwer geschwat. Mir hu gefrot: Wou sinn déi Diskussionen drun? An d’Antwort war: „Et leeft. Mir schwätzen driwwer.“ Mee et ass och nach kee konkreeten Zäitplang. An ech mengen, dass et wichtig wier, net just ze soen: „Den ICS ass eng Tëschenetapp.“ Mir müssen och wierklech do virukommen.

Da wollt ech awer just e puer Wieder nach soen iwwert den Accord de coopération mat Singapur. Jo, et ass eng Tatsaach, et ass gesot ginn: „Singapur, Mënscherechter, do sinn e puer Knéck an der Leitung.“ Awer esou en Accord de coopération soll wierklech d’Basis bilden, fir eng politesch a wirtschaftlech Zesummenaarbecht ze hunn a fir dann och den Austausch mat deenen Länner ze forcéieren.

Mir sinn eis bewosst, dass mir et mat Singapur eebe mat engem Land ze dinn hunn, wou verschidde Froen nach net zu eiser Zefriddenheet gekläert sinn. Mee mir gesinn duerfir deenen Accord och als Méiglechkeet, fir deenen Dialog ze intensivéieren, eebe grad just um Sujet vun de Mënscherechter, awer net nëmme.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Stéphanie Empain** (*déi gréng*). - Den Accord gesäit iwwregens och vir, an dat hat d’Rapportrice och gesot, dass e ka resiliéiert ginn, falls grav Violatiounen vu Mënscherechter géife stattfannen an de politeschen Dialog net zu enger Besserung géif féieren. Mee ech mengen, mir sinn eis alleguerten eens, dass de politeschen Dialog ëmmer muss Prioritéit bleiven.

An deem Sënn ginn ech dann och den Accord vun eiser grénger Fraktioun a soen lech Merci fir d’Nolauschteren.

► **M. Fernand Etgen**, *Président.* - Merci villmools, Madamm Empain. An dann huet d’Wuert den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*). - Jo, Här President, ech wëllt och ufänken an der Madamm Mutsch Merci soe fir hire Rapport a meng Interventioun vläicht op zwee Punkte beschränken.

Deen éischten ass d’Affär vun de Mënscherechter. Wësst Der, wann een zréckdenkt, wéi iwwert de CETA an iwwert den TTIP dacks dis-

kutéiert ginn ass, da wor eent vun den Haaptargumenter, wat ugefouert gouf: „Jo, mee dat an dat Land huet eng Konvention vun der Organisation internationale du travail net ratifizéiert. Dat ass e grave Problem.“ Et ass e Problem! Mee hei hu mer e Land, wat wierklech massiv Mënscherechtsverletzung bedreift. An dann heescht et, wéi elo zum Beispill vun deenen Gréngen: „Et sinn e puer Knéck an der Leitung.“

Dat ass eng Manéier, fir sech mat der Problematik ausenannerzusetzen, déi net eis ass. Mënscherechter sinn eng ganz wichtig, fundamentall Saach. An ee Mënsch, an dat hu mer hei schonn eng Kéier gesot, op der Welt ass eis esou vill wäert wéi een aneren. A wann iergendwou Mënscherechter verletzt ginn, an der Doktrinn vum lus cogens, da betrëfft dat eis direkt.

Deen Dialog, dee mer mat Singapur hei an och mat anere Staate musse féieren, well mir kréien eng änlech Diskussioun, wa mer den Accord mat Japan diskutéieren, wou d’Doudesstrof och ënner zimblech onmënschleche Konditiounen vollzu gëtt, dee geet wierklech un d’Kredibilitéit vun eiser Politik. Mir wëssen alleguer heibannen, datt deenen Accord net gekënnegt gëtt wéinst deem Zoustand vun de Mënscherechter, wéi en am Abléck zu Singapur ass. Mee näischt därer eis entbanne vun der Suerg ëm d’Mënscherechter an deem Land a fir deenen Dialog mat Singapur eescht ze féieren, fir ze probéieren, Verbesserungen erbäizeféieren.

Mir hunn zu Singapur e Phenomeen, an ech hunn den Androck, datt et e bëssen esou ass, als géif den Dialog vun de Mënscherechter an déi aner Richtung gefouert ginn: Singapur ass e Meeschter vun der Tracingapp an huet et, och duerch d’Tracingapp, muss ee soen, fäerdegbruecht, fir d’Epidemie elo, oder d’Pandemie relativ enk ze halen, awer och op d’Käschte vu mënscherechtleche Consideratiounen. An ech mengen, et ass ganz einfach wichtig, wann deenen Accord elo hei a Kraaft trëtt, datt mer net soen: „Et sinn e puer Knéck an der Leitung“, mee wierklech fir d’Mënscherechter antrieden.

Deen zweete Punkt, deenen ech wëll uschwätzen, ass, wéi et zu deem Accord kumt. An do hate mer en Avis, et ass gesot ginn, eng „opinion“ vum Europäesche Gerichtshaff, deen et dann der Kommissioun erlaabt huet, och am CETA-Accord op déi Doktrinn ze goen, fir gespléckten Accorden ze maache mat enger Competence, wéi si soen, exklusiv vun der Europäescher Unioun a verschiddenen Domänen.

Mir hu virdrun exposéiert, firwat d’ADR déi Doktrinn net akzeptéiert, déi net ratifizéiert ass vu kengem Parlament. Ech mengen, dat muss een ënnersträichen. Et ass eng Vertragsännerung duerch d’Hannerdier. A mir akzeptéieren déi och an dësem Dossier net. Mir wäerten also dee Partenariatsaccord net matstëmmen, aus genau deem Grund, soulaang mir hei net eng Traités-ännerung, an deem Sënn wéi d’Interpretatioun vun der Kommissioun an deenen Handelstraitéen ass, ratifizéieren.

Mir wäerten awer den Accord matstëmmen iwwert den Investmentschutz, well mer der Meinung sinn, datt dat eng positiv Entwécklung ass. A jiddwereen heibannen, mengen ech, geet an déi Richtung, fir ze soen: „Jo, mir müssen einfach vun enger Situatioun ewechkommen, wou e Staat erpressbar ass. Mir sollten a Richtung vun internationalen Handelsgerichter goen.“ Dat droe mer ganz sécher mat.

Eng lescht Bemierkung, wat deenen Avis vum europäesche Gerichtshaff ugeet. Mir hunn an deene leschte Jore eng Entwécklung, wou déi international Gerichtsbarkeeten en tant que tel ëmmer méi an eng Diskussioun erageroden, awéiwäit se politiséiert sinn. Dat gesi mer zu Stroossbuerg beim Europäesche Gerichtshaff fir Mënscherechter. Mir gesinn et an aneren internationalen Instanzen; rezent nach eng Diskussioun ronderëm d’Weltgesundheitsorganisation. A mir gesinn et och am Europäesche Gerichtshaff, wou mer wëssen, datt en och e bëssen ëmmer orientéiert gouf, fir eng federalistesche Approche ze verrieden.

Mat deem Avis iwwer Singapur, wéi mat aneren Urteeler, déi an deene leschte Jore kumen, ass och den Europäesche Gerichtshaff an eng Diskussioun erageroden, déi net nëmme d’Qualitéit vun den Urteeler betrëfft, oder vu senger Rechtsakten, mee och d’politesch Ausrichtung dervun. Ech mengen, als Parlamentarier musse mer eis och eng Kéier domadder befaassen.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président.* - Merci villmools, Här Kartheiser. An ech ginn d’Wuert direkt virun un den honorabelen Här David Wagner. Här Wagner, Dir hutt d’Wuert.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*). - Merci, Här President. Eng Sekonn! Ech versiche mech ze pëtz an ... ech dree men net. Nee, ech dree men net. Ech dree men net. Ech hu elo grad héieren: „D’Verbrieche géint d’Mënscherechter a Singapur, dat ass e Knéck an der Leitung.

D’Aspäre vun Homosexuellen ass e Knéck an der Leitung.“ A wat nach am Witzegsten ass, dat ass, datt grad den Här Kartheiser vun der ADR schockéiert ass - zu Recht! -, datt ee sou Aussoe mécht, déi vun der grénger Säit kommen.

Mir hu virdrun, wéi mer iwwert de CETA geschwat hunn ... Mee déi Diskussioun hate mer och schonn an der Kommissioun, well ech hat d’Fro och gestallt. Virdrun hu mer iwwert de CETA geschwat an du koume se do, d’Diplomaten: „Jo, Lëtzebuerg, mir maachen dach nëmme ... also d’EU mécht dach nëmme Verträge mat demokratesche Rechtsstaaten, wéi Kanada.“ - Zweete Punkt: Singapur. „Jo, mee ... Jo, ass ass wouer. Et ass kee ganz demokratesche Staat, mee Dir gesitt, mir maachen Dialog,“ a blabla a sou weider. Et ass alles, et ass fir ze kräischen.

Entschëllegt, et geet hei jo nëmme ëm d’Finanzplaz! Et geet guer net ëm d’Mënscherechter! Dat gëtt einfach esou drageschriwwen. Dee ganzen Dialog wäert net stattfannen. Oder e fënnst statt an e wäert strictement seng Friichten net droen.

Et steet och natierlech dran, wann d’Mënscherechter net respektéiert géife ginn, da kann ee sech zréckzéien aus dem Accord. Ma kommt, mir maachen et e bësse méi einfach a mir stëmmen dee guer net mat! Well d’Mënscherechter, actuellement, ginn net respektéiert. Ausser mir mengen, si ginn zurzäit respektéiert.

An dat wär eng Fro, déi ech un d’Regierung hätt: Ass d’Regierung vu Lëtzebuerg der Meinung, datt d’Aspäre vu Männer oder vu Fraen, déi eng gläichgeschlechtlech Orientéierung hunn, Homosexueller, datt d’Aspäre vun Homosexuellen e Verstouss géint d’Mënscherechter ass oder kee Verstouss géint d’Mënscherechter ass?

Wann et kee Verstouss géint d’Mënscherechter ass, da stëmmen mer dat heite mat. Wann et e Verstouss géint d’Mënscherechter ass, da stëmmen mer dat heiten net mat!

Well ech sinn dovunner ausgegangen, datt d’Aspäre vun Homosexuellen inakzeptabel ass. Et ass natierlech een Heritage vun der brittescher Kolonialisierung, mee si hunn et bäibehalen. Ech wëll se net verteidegen, mee dat därer een net vergiessen.

Ech fannen déi ganz Argumentatioun wierklech étrange. An ech fannen et wierklech schlëmm, datt mer elo an eng Richtung ginn, fir einfach ze soen, engersäits: „Wann s de géint de CETA bass, da kriss de dräi Stonne laang erkläert, datt dat en demokratesche Staat ass, an de Kanada, dee mécht jo alles perfekt a mir maache jo keng Saache mat Diktaturen.“ An elo hu mer esou dee komesche Polizeistaat Singapur, wou ech franchement net wëllt liewen, ...

(**Interruption**)

... als Heterosexuellen och net wëllt liewen, well et kënnt an de Prisong wéinst ganz villen anere Saachen. An dat gouf och gesot. Mee dat sinn anscheinend Kavaliersdelikter an eisen Aen, hein, wann ech dat richteg verstinn. Jo, da kënne mer dat awer elo unhuelen.

Et geet nëmme ëm d’Verfechtung vu gewësenen Investisseuren. Singapur ass eng Finanzplaz. Et geet nëmme dorëms! Mer müssen ophalen, elo awer egal wat ze erzielen.

Et därer een och net vergiessen, well ... Zurzäit ass et jo och esou ... Ech sinn der Meinung, éierlech gesot, wann eng Entreprise ... Well et gouf gesot: „Déi Tribunalen, déi müssen och agefouert ginn, fir d’Investisseuren oder d’Entrepreneuren ze protegéieren, wa se an engem Land investéieren, wat e bësse komesch ass“, wat jo de Fall vu Singapur ass. Éierlech gesot, wann eng Entreprise mengt, si misst an engem Land, wat e bësse komesch ass, investéieren, wou d’Mënscherechter net respektéiert ginn, da soll se virun hir Responsabilitéite gestallt ginn.

Prinzipiell mécht een datt schonn emol net, well wann een an e Land investéiert, wat ze autoritär polizeistaatlech gefouert gëtt a wou verschidde Kategoriën vun der Bevëlkerung kuje néiert an an de Prisong gesat ginn, dann ënnerstëtz een dee Regimm. A soss näischt! An da sollen déi Entrepreneuren och mat de Konsequenzen vun hirer Dot rechnen, an esou engem Land ze investéieren.

An et muss een och ganz gutt oppassen: Elo grad wéinst der Coronakris, do ass déi ganz Industrie, déi domadder elo verbonnen ass, déi dohanne wëllt investéieren, spezialiséiert Affekotébüroen a Fongen, déi si schonn elo passionéiert amgaangen, doriwwer ze diskutéieren, wat sech elo duerch déi Pandemie fir Méiglechkeete bidden, fir Schuldnersazfuerderungen ze stellen. Zum Beispill Grenzschlëssunge këinten als diskriminatoirech Behandlungen ausgeluecht ginn, oder Faillitten duerch de Confinement kënnen als Expropriation directe interpretéiert ginn a sou weider a sou virun. Dat heescht, et ass en denkbar schlechte Moment, fir esou en Accord ofzeschlëssen.

Dofir bieden ech lech, also vu datt dat sou-wisou drasteet: „Wann d’Mënscherechter net respektéiert ginn, dann zéie mer eis zréck.“ Kommt, mir maachen eis d’Saach e bësse méi einfach a mir stëmmen dat Ganzt einfach net mat! Soss si mer ganz einfach inkonsequent.

Ech soen lech Merci.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Wagner. De leschten ageschriwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d’Wuert.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech ginn elo net nach eng Kéier op d’Mënscherechts-situatioun a Singapur an. Ech mengen, datt de Kolleeg David Wagner en exzellente Rapport dovunner gemaach huet an och kloer opgewisen huet, firwat eleng aus Mënscherechts-gesichts-punkten u sech dësen Text ze rejetéiere wär.

Ech wollt nach eng Kéier kuerz op d’Genèse agoen, well och dat ass interessant. Deen Text hei geet u sech zréck op 2007. Also dat heescht, et gëtt säit 13 Joer op deenen ënnerschiddlechsten Niveauen drun erëmgedoktert. An ursprénglech war et d’Kommissioun, déi mat de sougenannten ANASE-Staaten Negotia-tiounen sollt féieren. Erauskomm ass, an et ass wéi sou oft: „Und der Berg gebar eine Maus.“ Mir si bei engem Fräihandelssofkommes mat Singapur erauskomm. Engem Land, wat ee ka kritiséieren. Ech mengen, mir hunn dat och elo gemaach.

Et muss een awer vläicht nach eng Kéier e bësse méi wäit och iwwert déi Saach vun deene Fräihandelsaccorde schwätzen. De Kolleeg David Wagner huet et gesot:

Op där enger Säit ass dat hei fir d’Finanzplaz. Ganz kloer! Singapur ass ee vun deene gréisste Finanzzentren an der Regioun. Et ass sécherlech eng Demande vu grouse Banken, Fongegesellschaften do, fir datt et méi einfach gëtt, fir Geld zwësche Lëtzebuerg oder, méi grouss gesinn, der EU a Singapur hin- an hierzeschiben. Sécherlech kee Geheimnis.

Dat Zweet ass, datt och de militärintindustrielle Komplex e ganz groussen Interêt drun huet, fir dem Stadtstaat Singapur et méi einfach ze maachen, hir Saachen ze kafen. thyssenkrupp aus Däitschland ass ee Beispill, déi ganz gären deem kleng Land - méi kleng wéi Lëtzebuerg iwwregens - U-Booter verkafen.

Firwat sinn déi U-Booter fir Singapur esou wichteg? Ma ganz einfach, well Singapur éisch-tens emol just iwwert d’Mier kann approvisi-onéiert ginn, ouni duerch en anert Land ze goen. Dat si se eis dann nach viraus. Mir mussen, egal wéi, op eis Nopere bauen. An zweetens, well de Gros vun dem Welthandel tatsächlech laanscht Singapur geet. Wien eng Kéier zu Singapur war an do op d’Mier eraus-kuckt, dee gesäit u sech näischt aneres wéi Schëffer. D’Mier gesäit ee bal net méi. Et ass net méi blo, et ass faarweg, an alle Faarwen a Formen, wéi do Containerschëffer, Tankeren, a wat weess ech, laanschtfueren, fir Gidder aus dem Osten an de Westen ze bréngen a

meeschtens eidel Containeren erëm zréckze-féieren.

Well dat däréf een och net vergiessen: Et sinn haaptsächlech Gidder, déi ënner komesche Konditiounen hiergestallt ginn, déi aus dem méi fernen Oste laanscht Singapur op Lëtze-buerg kommen, während d’Geld aus Europa dann iwwer Singapur an de méi fernen Oste fléisst.

Ech kommen awer nach op e Volet zréck, dee mer haut tatsächlech ofstëmmen, nämlech de Volet vun de Schidsgeriichter. Mir hunn et vir-dru beim CETA kritiséiert. Mir hu virdu beim CETA gesot, datt et e Problem gëtt mat deene Schidsgeriichter. An dat ass bei deem heite Fall net anescht.

Jo, et si Schidsgeriichter vun där neier Genera-tioun. Et ass net méi den ISDS. Et ass elo den ICS. Ech sot et gëschter, wéi mer iwwert d’Buschtawenzalote geschwat hunn, datt Fanta 4 sech heiansdo géifen d’Fro stellen, ob se net besser hätten am Parlament zu Lëtze-buerg ze sëtzen, wou mat sou schéine Buschtawekombinatiounen hin- an hiergeworf gëtt, wéi wann et kee Muer géif ginn, wéi Lidder ze schreiwen.

Et ass awer esou, datt, ...

(*Interruption par M. Mars Di Bartolomeo*)

... „Schuster, bleib bei deinem Leisten“, et vläicht besser ass, si schreiwen hir Lidder. A mir mussen eis mat där Buschtawenzalot dann eens ginn.

Den ICS ass e Progrès, mee et ass nach net „der Weisheit letzter Schluss“. An - et ass jo och gesot ginn - mir wëlle multilateral kloer éffent-lech Gerichtsbarkeeten. Éffentlech Gerichts-barkeeten, wou jiddwereen Accès dozou huet. An zwar net nëmmen déi Déck, wou net nëm-men thyssenkrupp herno ka soen: „Majo, mir konnten eist U-Boot elo manner gutt u Singa-pur verkafen an dofir muss elo iergendeen hei blechen.“ Mir hätte gäre Gerichtsbarkeeten, déi vu jiddwerengem uruffbar sinn. A soulaang et déi sougenannte MICen net gëtt, musse mer, mengen ech, och net hei virpreschen an déi nächst Etappe maachen.

Wien op ICS-Tribunaler baut, huet op Sand ge-baut. De Multilateralismus muss groussge-schriwwe ginn. An och bei dësem Accord gesi mer erëm eng Gefor vu weideren unilateralen Accorden an Approchen, soudatt mer, genau wéi beim CETA, erëm en Teller Spaghetti virun eis stoen hunn, an zwar en Teller Spaghetti, deen eleng opgrond vun der Mënscherechts-situatioun eis ganz, ganz ferme Bauchwéi géif maachen, wa mer en da géifen iessen. An dofir, Här President, wäerte mir och géint dësen Traité stëmmen.

Ech soen lech Merci.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Ganz gutt.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. D’Regierung huet d’Wuert. Den Här Ausseminister Jean Assel-born.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Jean Asselborn**, *Ministre des Affaires étrangères et européennes*.- Här President, just ee Saz. Also selbstverständlech: Singapur a Mëscherechter, dat ass net grad eng Symbios. Dat ass kloer! An et ass keen Accord tëscht Lëtzebuerg a Singapur. Et ass en Accord tëscht der Europäescher Unioun a Singapur, mat enger ganzer Geschicht.

D’Fro, déi mer eis ze stellen hunn, ass ëmmer déi. Wann am Artikel 1 vun deem Ofkommes drasteet, dass d’Mëscherechter musse respektéiert ginn a wann am Artikel 49 drasteet, wann effektiv géint d’Mëscherechter verstouss gëtt, dass en da kann unilateral opgehewe ginn, dann ass d’Fro: Wa mer näischt maachen, wa mer keen Accord hunn, hu mer dann een Hiewel, e besseren Hiewel, wéi wa mer en Ac-cord hunn a kënnen awierken?

Lëtzebuerg wäert op jidde Fall eent vun deene Länner sinn, déi dat doten, wat d’Mësche-rechter ugeet, selbstverständlech wäerte ganz staark am Bléckwénkel hunn. Mir hu jo nach keen Accord. Duerfir mengen ech, Här Presi-dent an och Här Wagner: Wa mer eis kënnen en Hiewel ginn, fir do positiv anzewierken, da solle mer deen net verpassen, och als Lëtzebuerg.

Ech mengen, et geet hei net nëmmen ëm d’Bankeplaz. Et si jo net lauter Bankeplazen an der Europäescher Unioun, et sinn och vill aner Interëten do. An eisen Interêt solle mer do-robber fokusséieren, dass mer eppes maachen, fir d’Mëscherechter a Singapur ze ver-besseren.

Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Asselborn. D’Diskussioun ass elo of-geschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7458. Den Text steet am Do-cument parlementaire 7458².

Vote sur l’ensemble du projet de loi 7458 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d’éischt déi perséinlech Stëmmen. Dat maa-che mer par vote électronique. D’Ofstëmmen fänkt un.

Wien ee Vote par procuration wëllt ofginn, soll d’Hand an d’Luucht huelen.

Appel nominal (votes par procuration)

De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7458 ass mat 35 Jo-Stëmmen bei 4 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haag, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non : MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da komme mer elo zum Ofstëmmen vum Projet de loi 7459. Den Text steet am Document parle-mentaire 7459².

Vote sur l’ensemble du projet de loi 7459 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d’éischt par vote électronique, déi perséinlech Stëmmen. De Vott fänkt un.

Wien ee Vote par procuration wëllt ofginn, soll d’Hand an d’Luucht hewen.

Appel nominal (votes par procuration)

An dëse Projet de loi ass mat 31 Jo-Stëmmen bei 8 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haag, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da kéime mer nach zur Resolutioun, déi ...

► **Plusieurs voix**.- Muer!

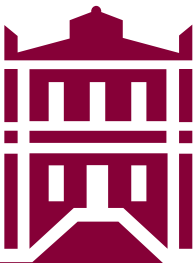
► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Nee, muer. Da stëmmen mer déi muer of.

Domadder si mer dann um Enn vun der Sitzung vun haut ukomm. D’Chamber kënnt muer de Mëtten um 14 Auer nees zesummen.

D’Sëtzung ass opgehewen.

An ech wënschen lech all ee schéinen Owend. Haalt lech monter a bleift gesond!

(La séance publique est levée à 19.48 heures.)

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président

2. Dépôt d’une proposition de loi par M. Claude Wiseler

- M. Claude Wiseler

3. Déclaration de M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d’État, au sujet de la stratégie de déconfinement progressif, suivie d’un débat

- Déclaration : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d’État

- Débat : Mme Martine Hansen (interventions de Mme Nancy Arendt épouse Kemp et M. le Premier Ministre Xavier Bettel) - M. Gilles Baum - M. Georges Engel (interventions de Mme Martine Hansen et M. Gilles Roth) - Mme Josée Lorsché - M. Gast Gibéryen (intervention de M. le Premier Ministre Xavier Bettel) - M. Marc Baum - M. Sven Clement (intervention de M. Mars Di Bartolomeo)

- Prises de position du Gouvernement : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d’État (interventions de Mme Martine Hansen) - Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé (interventions de M. Gilles Baum)

- M. Marc Baum (parole après ministre) - Mme la Ministre Paulette Lenert - M. le Premier Ministre Xavier Bettel - Mme Martine Hansen (intervention de M. le Premier Ministre Xavier Bettel) - Mme la Ministre Paulette Lenert - M. le Premier Ministre Xavier Bettel (intervention de M. Marc Spautz)

4. Motion de M. Sven Clement relative à l’invitation du Gouvernement à ne pas rendre l’utilisation d’une application de traçage des contacts obligatoire

- Exposé : M. Sven Clement (dépôt d’une motion modifiée)

- Discussion générale : Mme Viviane Reding - M. Guy Arendt - Mme Lydia Mutsch - Mme Djuna Bernard - M. Fernand Kartheiser (interventions de M. Sven Clement et M. Mars Di Bartolomeo) - M. Marc Baum (intervention de Mme Nancy Arendt épouse Kemp)

- Prises de position du Gouvernement : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d’État - Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice - M. Paul Galles (parole après ministre) - M. le Premier Ministre Xavier Bettel

- Vote sur la motion modifiée (adoptée)

5. Résolution de M. Yves Cruchten relative à l’intervention auprès des parlements de nos pays avoisinants afin de leur faire part des inquiétudes des parlementaires luxembourgeois concernant l’espace Schengen